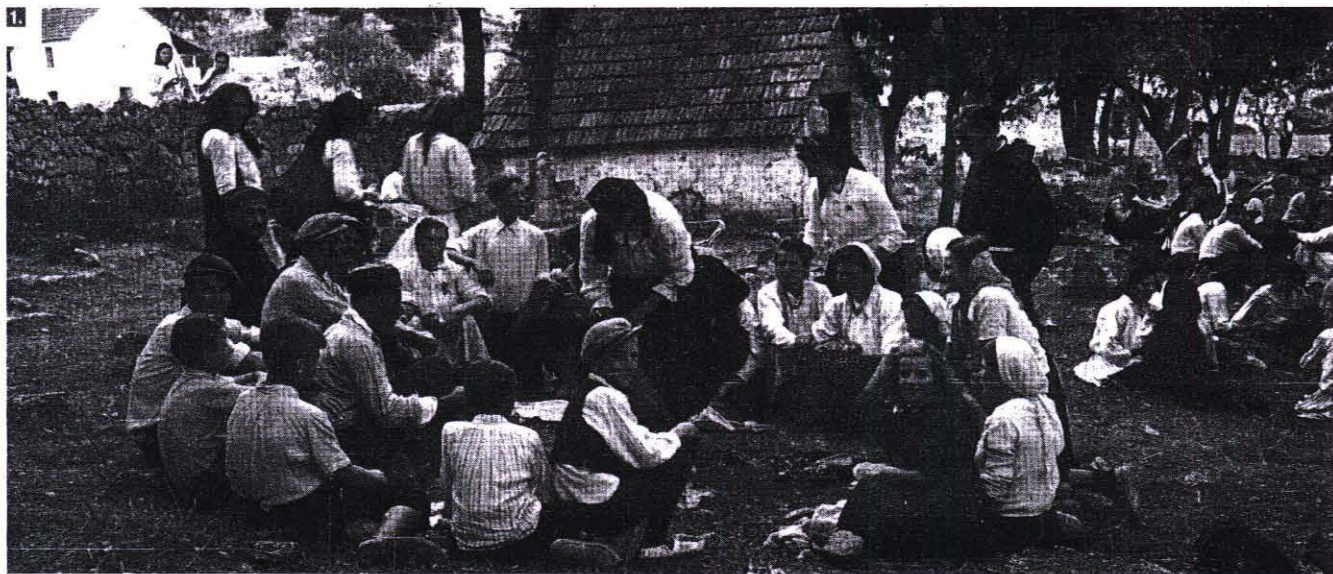

HERCEGOVINA – otkriveno fotografsko blago

Svjedočanstvo vremena godinama je bilo skriveno

Ljubaznošću Hercegovačke franjevačke provincije donosimo nekoliko fotografija vrijednog povijesnog blaga - fotografija koje svjedoče o godinama koje su daleko iza nas

TOMISLAV KVESIC

Dugo se mislilo da ih je progutao vjehor rata i partizansko uništavanje na Širokom Brijegu, a onda su ih pronašli, sasvim slučajno, skrivene iz bunta knjiga u knjižnici Franjevačkog samostana u Mostaru.

Riječ je o fotografijama koje je, po nalogu provincijala fra Lea Petrovića, u razdoblju 1942.-1944. snimio profesor glazbe u Gimnaziji na Širokome Brijegu fra Bruno Adamčik.

Pronađeni negativni

Negativi su u Mostaru pronađeni nedavno, za vrijeme uređenja knjižnice, a koja se uređuje još od 2005. godine. Fra Bruno je fotografije snimao po pismenom naređenju provincijala fra Lea Petrovića koji je od njega tražio da snimi sve članove provincijalne zajednice te objekte koji postoje, a sve u svrhu obi-

lježavanja stote obljetnice Hercegovačke franjevačke provincije (1844.-1944.). Kako nam kazuje voditelj franjevačke knjižnice u Mostaru gdje su negativni pronađeni fra Ante Marić, cilj je bio te fotografije objaviti u velikoj monografiji Provincije.

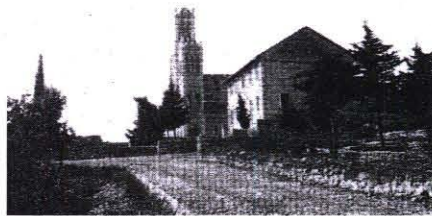
Velika monografija

No, ratna događanja te katalizma koju su doživjeli 1945. spriječili su ih u toj namjeri. Provincijal fra Leo Petrović bačen je u Neretvu, dok je fra Bruno Adamčik stradao na Križnome putu. Na fotografijama prevladavaju motivi sakralnih objekata koji su tada postojali u provinciji, fotografije svećenika ali i običnih ljudi, čije je portrete fra Bruno rado i vrlo vješto pravio.

Negativi, koje je po pismenom naređenju provincijala fra Lea Petrovića snimao fra Bruno Adamčik, pronađeni su nedavno u Mostaru

Dosta pronađenih negativna je zubom vremena uništeno, ali je značajan dio sačuvan te je sada prebačen u digitalni oblik zapisa. Hercegovačka franjevačka provincija nastoji sačuvati uspomene na svoju prošlost, posebno cijeneći svu viktimgologiju koju su za vjeru i Crkvu, svoj red i Hercegovinu, podnijeli njezini članovi, ističe fra Ante koji je naglasio veliku povijesnu vrijednost nastalih fotografija. Neki od svećenika koji su tada snimljeni još su živi što je pomoglo kod prepoznavanja osoba na slikama.

Pronalazak ovih fotografija prigodom uređenja knjižnice u Mostaru od velikog je značaja jer najzornije svjedoče o jednom hercegovačkom vremenu.

Crkva u Grudama

Zgrada današnje akademije Ilkovich umjetnosti

1. Fotografija s nekog narodnog veselja u Hercegovini - točna lokacija nije poznata

2. Ispred gimnazije u Širokom Brijegu - vjerojatno je riječ o maturaskom slavlju

3. Stara fratarska kuća u Posušju

4. Fra Bruno je snimio i mnoštvo portreta

5. Procesija kroz središte Širokog Brijega

6. Rad u hrvatskoj franjevačkoj tiskari u Mostaru

7. Portret starice članice franjevačkog trećeg reda (trećoredica)

8. Bazilika Uznesenja Bl. Djevice Marije na Širokom Brijegu 1942.

9. Mostarski Gradac gdje se nalazio prvi franjevački novicijat

10. Slapovi Kravica jedni od ljepih kao i danas

11. Provincijal fra Leo Petrović nazdravlja svećenicima u Veljacima 1944. godine

12. Detalj iz središta Capljine

Fra Sebastijan Lesko, fra Bože Bubafo i fra Bruno Adamčić koji je i autor većine pronadjenih fotografija

► MONOGRAFIJU ĆEMO NAPRAVITI

Monografija koju su za vrijeme Drugog svjetskog rata mislili napraviti, zbog stradanja svećenika, nije urađena. No, ideja o monografiji Hercegovačke franjevačke provincije postoji. Mi ćemo vjerojatno napraviti jednu monografiju o Provinciji gdje ćemo svakako koristiti ove fotografije za koje smo mislili da ih više nemamo, kazao je fra Ante Marić. U monografiji će se naći mjesta da se prikaže i povijesna vrijednost fotografija, ali da se i spomene samog autora fra Brunu Adamčića koji je bio i vrhunski glazbenik. (tk)

